

**WORLD
MONUMENTS
FUND**

Εργαστήριο Αστικού
Περιβάλλοντος

Εργαστήριο Τοπικής
και Νησιωτικής
Ανάπτυξης

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΛΙΒΑΔΙΟΥ ΣΕΡΙΦΟΥ
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 2019

ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΟ ΤΟΠΙΟ ΤΗΣ ΣΕΡΙΦΟΥ ΕΝΤΑΣΣΕΤΑΙ ΣΤΟΝ ΚΥΚΛΟ 2025 ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ WORLD MONUMENTS WATCH

*Συντονισμένη πρωτοβουλία τοπικών και ακαδημαϊκών φορέων
αναδεικνύει τη σημασία ενός μοναδικού μνημειακού τοπίου του Αιγαίου,
δημιουργώντας προϋποθέσεις για τη δημιουργία υπαίθριου μουσείου*

Νέα Υόρκη/Αθήνα/Σέριφος — 15 Ιανουαρίου 2025: Το World Monuments Fund (WMF, Παγκόσμιο Ταμείο Μνημείων) το Εργαστήριο Αστικού Περιβάλλοντος της Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, το Εργαστήριο Τοπικής και Νησιωτικής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Αιγαίου και ο Σύλλογος Μεγάλου Λιβαδίου Σεριφου ανακοινώνουν σήμερα την ένταξη του **Ιστορικού Μεταλλευτικού Τοπίου της Σεριφου** στον κύκλο 2025 του προγράμματος World Monuments Watch (Παγκόσμιο Παρατηρητήριο Μνημείων). Το Μεταλλευτικό Τοπίο της Σεριφου συγκαταλέγεται στα 25 μνημεία παγκοσμίως που επιλέχθηκαν για το πρόγραμμα Watch. Το πρόγραμμα είναι βασισμένο σε υποψηφιότητες και στοχεύει στην ανάληψη πρωτοβουλιών και την ευαισθητοποίηση του κοινού, αλλά και στην ανάδειξη του ρόλου που μπορεί να παίξει η πολιτιστική κληρονομιά στην αντιμετώπιση των σύγχρονων προκλήσεων.

«Το πρόγραμμα Watch υπογραμμίζει τη δέσμευση του World Monuments Fund να διασφαλίσει ότι η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς συμβάλλει ενεργά στη διαμόρφωση ενός βιώσιμου μέλλοντος», δήλωσε η **Bénédicte de Montlaur**, Πρόεδρος και Διευθύνουσα Σύμβουλος του WMF. «Η συμπερίληψη του Ιστορικού Μεταλλευτικού Τοπίου της Σεριφου στο πρόγραμμα Watch υποστηρίζει τις προσπάθειες για την προστασία αυτής της αξιοσημείωτης κληρονομιάς ως ενιαίου συνόλου, ενώ παράλληλα προωθεί την ανάπτυξη τουρισμού που ωφελεί και ενδυναμώνει την τοπική κοινωνία».

Με την ένταξη στο πρόγραμμα Watch το **μεταλλευτικό τοπίο της νοτιοδυτικής Σεριφου** αποκτά διεθνή αναγνώριση ως ανεκτίμητο τεκμήριο για την ανάδυση της νεότερης βιομηχανίας στην Ελλάδα. Από τη δεκαετία του 1870 έως το 1965 η Σέριφος αναδείχθηκε σε **κορυφαίο μεταλλευτικό κέντρο της χώρας, και ειδικά του νησιωτικού Αιγαίου, με την εξόρυξη σιδηρομεταλλεύματος να διαμορφώνει καθοριστικά το τοπίο και την κοινωνική ιστορία του τόπου. Δύο σημαντικές εγκαταστάσεις φόρτωσης δημιουργήθηκαν στους όρμους του Μεγάλου Λιβαδίου και του Κουταλά, με σιδηροδρομικά δίκτυα, διοικητικά κτίρια και εργατικές κατοικίες.**

Τα σωζόμενα στοιχεία στη Σέριφο — που συμπεριλαμβάνουν δύο σκάλες φόρτωσης, το νεοκλασικό κτίριο διοίκησης, εργατικές κατοικίες και ένα εκτεταμένο δίκτυο μεταλλευτικών στοών και σιδηροδρομικών διαδρομών — συνθέτουν ένα ιστορικό τοπίο που συνδέει τις τοπικές κοινότητες με την κληρονομιά των προηγούμενων γενεών. Το τοπίο περιλαμβάνει

επίσης τα κατάλοιπα προϊστορικών οικισμών, αρχαίων μεταλλείων, Ελληνιστικών πύργων, ενός μεσαιωνικού οχυρού, μιας παλαιοχριστιανικής βασιλικής, καθώς και σπήλαιο με σταλακτιτικό και σταλαγμιτικό διάκοσμο και εντυπωσιακά κατάλοιπα χρήσης κατά την αρχαιότητα. Όμως παρά τον χαρακτηρισμό ορισμένων μεμονωμένων θέσεων στο νησί ως διατηρητέων μνημείων, **το μεταλλευτικό τοπίο της Σερίφου στερείται ολοκληρωμένης νομικής προστασίας.**

«Η ένταξη στο πρόγραμμα World Monuments Watch μπορεί να λειτουργήσει ως καταλύτης για την ενίσχυση της νομικής προστασίας του τοπίου και την εξασφάλιση πόρων για την επείγουσα συντήρησή του» δήλωσε η **Δρ. Ουρανία Βιζυηνού**, επικεφαλής της ομάδας που υπέβαλε την υποψηφιότητα.

Το Εργαστήριο Αστικού Περιβάλλοντος του ΕΜΠ, σε συνεργασία με τον Δήμο Σερίφου, έχει εκπονήσει εκτενή μελέτη για την προστασία και ανάδειξη του χώρου. Ωστόσο, μετά από 60 χρόνια εγκατάλειψης, πολλά στοιχεία του συμπλέγματος βρίσκονται σε κρίσιμη κατάσταση. Η εμβληματική σκάλα φόρτωσης στο Μεγάλο Λιβάδι κινδυνεύει με κατάρρευση λόγω σοβαρών φθορών στα υποθαλάσσια θεμέλιά της.

«Η Σέριφος αντιπροσωπεύει μια μοναδική ευκαιρία να αναδείξουμε το βιομηχανικό παρελθόν της Ελλάδας και του Αιγαίου», σημείωσε ο **Καθ. Νίκος Μπελαβίλας**, Διευθυντής του Εργαστηρίου Αστικού Περιβάλλοντος του ΕΜΠ. «Η εμπειρία μας δείχνει πως μπορούμε να δημιουργήσουμε στη Σέριφο ένα πρωτοποριακό νησιωτικό πάρκο-μουσείο. Αλλά αυτό απαιτεί άμεση δράση, ειδικά για τη σκάλα φόρτωσης στο Μεγάλο Λιβάδι που κινδυνεύει με κατάρρευση».

Η ένταξη στο πρόγραμμα Watch έρχεται να ενισχύσει την τρέχουσα επιστημονική μελέτη του ΕΜΠ που **προβλέπει ένα ολοκληρωμένο σχέδιο διάσωσης και ανάδειξης, ακολουθώντας επιτυχημένα διεθνή παραδείγματα. Το σχέδιο στοχεύει στην υποστήριξη τοπικών πρωτοβουλιών για την προστασία και ανάδειξη του μεταλλευτικού τοπίου. Αξιοποιώντας την πρωτοβουλία του Δήμου Σερίφου να αποκαταστήσει το κτίριο διοίκησης ως πολιτιστικό κέντρο, προτείνεται η δημιουργία ενός υπαίθριου μουσείου που θα εκτείνεται από το Μεγάλο Λιβάδι έως τον Κουταλά.**

Στην τεκμηρίωση της σημασίας του τόπου συνέβαλε το Εργαστήριο Τοπικής και Νησιωτικής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Αιγαίου, που πρόσφατα ολοκλήρωσε **σχετική μελέτη**. Μέσα από κύκλους διαβουλεύσεων, η μελέτη ανέδειξε τη μεταλλευτική ιστορία της Σερίφου ως ένα από τα συγκριτικά πλεονεκτήματα του νησιού και κρίσιμο στοιχείο της ταυτότητάς του.

Η υποψηφιότητα υποβλήθηκε με την υποστήριξη της τοπικής κοινωνίας διαμέσου του Συλλόγου Μεγάλου Λιβαδίου Σερίφου. «Η ένταξη στο πρόγραμμα World Monuments Watch αποτελεί δικαίωση των προσπαθειών της τοπικής κοινωνίας για την προστασία αυτού του μοναδικού τοπίου», δήλωσε η **Άννα Ταβουλάρη**, Πρόεδρος του Συλλόγου Μεγάλου Λιβαδίου.

Την υποψηφιότητα υποστήριξε επίσης το Ελληνικό Τμήμα της Διεθνούς Επιτροπής για τη Διατήρηση της Βιομηχανικής Κληρονομιάς (TICCIH), που υπογράμμισε τη μοναδική θέση του μεταλλευτικού τοπίου της Σερίφου στην πολιτιστική κληρονομιά της χώρας και διεθνώς.

Στο πλαίσιο της ευρύτερης προσπάθειας, το υπό ίδρυση Κέντρο Σεριφιακών Μελετών προγραμματίζει για το 2025 το συνέδριο «Σέριφος: Από τον Περσέα στο Σήμερα» (Μάιος

2025) και την πολυμεσική έκθεση «Μέγα Λιβάδι 1880-1960» (Ιούνιος 2025) με τη συνδρομή του Επικούρου Καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών Ορέστη Καραμανλή.

Η επιλογή της Σερίφου για τον κύκλο 2025 του προγράμματος Watch προέκυψε μετά από εκτενή αξιολόγηση περισσότερων από 200 υποψηφιοτήτων από ανεξάρτητη επιτροπή διεθνών ειδικών. Συνολικά επιλέχθηκαν 25 μνημεία από 29 χώρες σε πέντε ηπείρους και τη Σελήνη. Μέσω του προγράμματος Watch, το WMF φέρνει αυτά τα 25 μνημεία στο προσκήνιο με στόχο την κινητοποίηση τοπικής όσο και διεθνούς υποστήριξης για την προστασία τους. Την επόμενη διετία η ομάδα του WMF θα συνεργαστεί με τα επιλεγμένα μνημεία και τους συντελεστές των υποψηφιοτήτων για την αξιολόγηση των τοπικών αναγκών και τον από κοινού σχεδιασμό στρατηγικών υποστήριξης, προστασίας και χρηματοδότησης. Καθώς συγκεντρώνονται πόροι, το WMF θα στηρίξει επίσης τους τοπικούς εταίρους του στην ανάπτυξη δραστηριοτήτων προστασίας, που μπορεί να περιλαμβάνουν δράσεις ευαισθητοποίησης, μελέτες, έρευνες, εκπαιδευτικά προγράμματα και έργα αποκατάστασης.

Η πλήρης λίστα παρατίθεται στο τέλος του δελτίου.

Σχετικά με το World Monuments Fund

Το World Monuments Fund (WMF, Παγκόσμιο Ταμείο Μνημείων) είναι ο κύριος ανεξάρτητος οργανισμός αφιερωμένος στην προστασία των πιο πολύτιμων τόπων διεθνώς, με στόχο να εμπλουτίσει τον ανθρώπινο βίο και να προάγει την αλληλοκατανόηση. Εδώ και 60 χρόνια, με δράση που ξεπερνάει τα 700 έργα σε 112 χώρες, οι ειδικοί του εφαρμόζουν αποδεδειγμένες και αποτελεσματικές τεχνικές για την προστασία σημαντικών αρχιτεκτονικών και πολιτιστικών μνημείων ανά τον κόσμο. Μέσω του World Monuments Watch — ενός διετούς προγράμματος βασισμένου σε υποψηφιότητες — το WMF συνδέει την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς με την ενίσχυση των τοπικών κοινωνιών και τη βελτίωση της ανθρώπινης ευημερίας. Σε συνεργασία με τοπικούς φορείς, χρηματοδότες και κυβερνήσεις, το WMF επιδιώκει να εμπνεύσει μια διαρκή προσήλωση στη φροντίδα της πολιτιστικής κληρονομιάς για τις επόμενες γενιές. Με έδρα τη Νέα Υόρκη, ο οργανισμός διαθέτει γραφεία και παραρτήματα διεθνώς.

Σχετικά με το Εργαστήριο Αστικού Περιβάλλοντος

Το Εργαστήριο Αστικού Περιβάλλοντος του Τομέα Πολεοδομίας και Χωροταξίας της Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου ιδρύθηκε το 1996 για την κάλυψη διδακτικών και ερευνητικών αναγκών στο πεδίο της πόλης και της πολεοδομίας. Εστιάζει στην ανάλυση, το σχεδιασμό και την προστασία του αστικού περιβάλλοντος, με ιδιαίτερη έμφαση στη μελέτη του ιστορικού περιβάλλοντος στον αστικό και εξωαστικό χώρο και στις δυνατότητες προστασίας και ανάδειξής του. Μέσω της εκπόνησης ερευνητικών προγραμμάτων και της συνεργασίας με δημόσιες υπηρεσίες και οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, το Εργαστήριο συμβάλλει καθοριστικά στην τεκμηρίωση και προστασία της αρχιτεκτονικής και βιομηχανικής κληρονομιάς της Ελλάδας. Η επιστημονική του ομάδα αποτελείται από μέλη ΔΕΠ, διδάκτορες και υποψήφιους διδάκτορες ερευνητές και μεταπτυχιακούς φοιτητές, διαθέτοντας εκτενή εμπειρία στη μελέτη και ανάδειξη ιστορικών βιομηχανικών τόπων.

Σχετικά με το Εργαστήριο Τοπικής και Νησιωτικής Ανάπτυξης

Το Εργαστήριο Τοπικής και Νησιωτικής Ανάπτυξης του Τμήματος Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Αιγαίου ιδρύθηκε το 1992 για να αναπτύξει την έρευνα γύρω από τα θέματα

της νησιωτικότητας και βιώσιμης ανάπτυξης των νησιών και να υποστηρίξει δημόσιους φορείς λήψης αποφάσεων με δεδομένα και ανάλυση για τη κατάσταση των νησιών σε εθνικό, ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο. Εστιάζει την έρευνα του στα θέματα αειφορίας των νησιών, ειδικά αυτών που βρίσκονται κάτω από τουριστική πίεση, μέσα από μια ολοκληρωμένη προσέγγιση, και πρόσφατα ολοκλήρωσε σχετική μελέτη για τη Σέριφο.

Σχετικά με το Σύλλογο Μεγάλου Λιβαδίου Σερίφου

Ο Σύλλογος Μεγάλου Λιβαδίου Σερίφου είναι μη κερδοσκοπικός οργανισμός που ιδρύθηκε με έδρα το Μεγάλο Λιβάδι και λειτουργεί βάσει της αυτο-οργάνωσης των κατοίκων. Πρωταρχικοί στόχοι του Συλλόγου είναι η μελέτη και διάσωση της ιστορίας, της πολιτιστικής κληρονομιάς και του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής, καθώς και η προστασία του ιστορικού, λαογραφικού και αρχιτεκτονικού χαρακτήρα του τόπου.

Ο Κύκλος 2025 του Προγράμματος Watch

- **Μοναστήρια της Κουλάδας του Δρίνου, Αλβανία**
Ένα σύνολο Ορθόδοξων μοναστηριών, κάποτε ζωτικό κομμάτι του κοινωνικού ιστού της Αλβανίας, απαιτεί νέα πνοή και πόρους μετά από δεκαετίες εγκατάλειψης, καθώς θα μπορούσε να αποτελέσει πρότυπο βιώσιμου τουρισμού μέσω της προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- **Σινέ Στούντιο Ναμίμπε, Ανγκόλα**
Πενήντα χρόνια μετά την απότομη διακοπή της κατασκευής του, αυτός ο μοντέρνος κινηματογράφος βρίσκεται σε εγκατάλειψη, αλλά μια πρωτοβουλία της τοπικής κοινότητας θα μπορούσε να δώσει νέα πνοή στο ημιτελές μνημείο.
- **Κάπακ Νιάν (Qhapaq Ñan), Οδικό Δίκτυο των Άνδεων (Αργεντινή, Βολιβία, Ισημερινός, Κολομβία, Περού, Χιλή)**
Ένα αξιοθαύμαστο προϊσπανικό οδικό δίκτυο απειλείται από αναπτυξιακή δραστηριότητα και περιβαλλοντική υποβάθμιση, αλλά η κινητοποίηση τοπικών και διεθνών φορέων μπορεί να εξασφαλίσει τη βιώσιμη διαχείρισή του.
- **Παραεκκλήσιο της Σορβόννης, Γαλλία**
Στο Καρτιέ Λατέν του Παρισιού, αυτό το αριστούργημα της γαλλικής αρχιτεκτονικής αντιμετωπίζει εδώ και δεκαετίες προβλήματα συντήρησης που πρέπει να επιλυθούν ώστε να ξανανοίξει μετά από χρόνια τις πύλες του.
- **Ιστορικό Μεταλλευτικό Τοπίο της Σερίφου, Ελλάδα**
Η Σέριφος, ένας ολοένα δημοφιλέστερος νησιωτικός προορισμός των Κυκλάδων, διαθέτει μια ανεκτίμητη μαρτυρία του βιομηχανικού παρελθόντος της χώρας, αλλά απαιτούνται ολοκληρωμένα μέτρα προστασίας και συντήρησης για να αποτραπεί η απώλειά της.
- **Πολιτιστικό Τοπίο της Πεδιάδας Μπαρότσε, Ζάμπια**
Στη δυτική Ζάμπια εκτείνεται ένα αξιοθαύμαστο τοπίο όπου οι κάτοικοι έχουν διαμορφώσει τον πολιτισμό τους γύρω από τις εποχικές πλημμύρες του ποταμού Ζαμβέζι, αλλά διάβρωση, ξηρασία και άλλες κλιματικές επιπτώσεις απειλούν αυτές τις ζωντανές παραδόσεις.
- **Ιστορικοί Φάροι του Μέιν, Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής**
Μπροστά στην εντεινόμενη κλιματική απειλή για τις ακτές, οι ιστορικοί φάροι του Μέιν μπορούν να αποτελέσουν τη βάση για την ανάπτυξη στρατηγικών προστασίας της παράκτιας ζώνης.

- **Το «Μεγάλο Εμπορικό Μονοπάτι», Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής**
Η διάσωση ενός ιστορικού μονοπατιού μπορεί να ενισχύσει τους δεσμούς των Ιθαγενών της Αμερικής με τα προγονικά τους εδάφη, ωστόσο ο τόπος παραμένει ευάλωτος λόγω της υποτίμησης της σημασίας του και της έλλειψης ουσιαστικής συμμετοχής Ιθαγενών αντιπροσώπων στις αποφάσεις που τον αφορούν.
- **Αίθουσες Συνελεύσεων του Μπέλφαστ, Βόρεια Ιρλανδία, Ηνωμένο Βασίλειο**
Τοπικές πρωτοβουλίες στοχεύουν στην επισκευή και επαναξιοποίηση ενός από τα παλαιότερα δημοτικά κτίρια του Μπέλφαστ, τις «Αίθουσες Συνελεύσεων», μετατρέποντάς το σε μουσείο που θα προσφέρει έναν χώρο περισυλλογής για την περίοδο των Ταραχών στη Βόρεια Ιρλανδία.
- **Ιστορικοί Χώροι της Χερσονήσου Νότο, Ιαπωνία**
Μετά τον καταστροφικό σεισμό του Ιανουαρίου 2024, η αποκατάσταση των ιστορικών κτιρίων σε αυτή τη βαριά πληγείσα περιοχή μπορεί να αποτελέσει καταλύτη για πολιτιστική, κοινωνική και οικονομική ανάκαμψη.
- **Ιστορικά Κτίρια κατά μήκος του Ποταμού Μούσι, Ινδία**
Η ιστορική περιοχή κατά μήκος του ποταμού Μούσι στο Χαϊντεραμπάντ μαστίζεται από τη ρύπανση. Ωστόσο, η ανάπλαση που προωθείται, αποτελεί ευκαιρία να διασωθεί η πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής, διατηρώντας την ιστορική της συνέχεια και στηρίζοντας παράλληλα την τοπική κοινωνία.
- **Ιστορικά Υδραυλικά Συστήματα του Μπουτζ, Ινδία**
Ιδιοφυή συστήματα διαχείρισης υδάτων έχουν αντικατασταθεί από σύγχρονες υποδομές — καθώς όμως η λειψυδρία στην Ινδία εντείνεται, η αναζωογόνηση αυτής της τεχνολογικής παρακαταθήκης θα μπορούσε να ενισχύσει την επάρκεια των υδατικών πόρων.
- **Ερείπια του Παλαιού Μπελτσιότε, Ισπανία**
Η συντήρηση ενός ιστορικού χωριού που ερειπώθηκε κατά τον Ισπανικό Εμφύλιο και παραμελήθηκε για δεκαετίες θα διασφάλιζε την προστασία του ως τόπου μνήμης και συμφιλίωσης.
- **Ακτές της Ανατολικής Αφρικής (Κέννα, Κομόρες, Μοζαμβίκη, Τανζανία)**
Η ιδιαίτερη πολιτιστική κληρονομιά της Ανατολικής Αφρικής φανερώνει αιώνες επαφών μεταξύ Αφρικανών, Αράβων και Ευρωπαίων, αλλά μετεωρολογικές παλίρροιες και διάβρωση των ακτών απειλούν αυτούς τους τόπους και τις κοινότητες που τους κρατούν ζωντανούς.
- **Βουδιστικά Σπήλαια Μαϊτζισάν και Γιουνγκάνγκ, Κίνα**
Δύο σύνολα λαξευτών ναών που κόβουν την ανάσα, υφίστανται τις επιπτώσεις του μαζικού τουρισμού, υπογραμμίζοντας την ανάγκη για καινοτόμες στρατηγικές διαχείρισης επισκεπτών.
- **Εβραϊκή Πολιτιστική Κληρονομιά του Ντεμπντού, Μαρόκο**
Στην οροσειρά του Άτλαντα στο Μαρόκο, η διάσωση των ιστορικών εβραϊκών μνημείων απαιτεί συστηματική καταγραφή και υπεράσπιση, καθώς τα μνημεία αυτά αποτελούν ζωντανή μαρτυρία μιας αξιοθαύμαστης παράδοσης, όπου διαφορετικές θρησκευτικές κοινότητες συνυπήρχαν με αμοιβαίο σεβασμό.
- **Μοναστήρι Έρντενε Ζου, Μογγολία**
Η αντιμετώπιση των κλιματικών επιπτώσεων σε ένα από τα λίγα βουδιστικά μοναστήρια που σώζονται παρά τις δεκαετίες καταστολής της θρησκείας στη Μογγολία, μπορεί να

συμβάλει στην εκπαίδευση των μελλοντικών ειδικών της χώρας στη διαχείριση της μνημειακής περιουσίας.

- **Οικία του Αρχηγού Ογκιαμιέν, Νιγηρία**
Το χωμάτινο αυτό κτίσμα, με ιστορία χιλίων ετών, αντιμετωπίζει αβέβαιο μέλλον καθώς χάνεται η τεχνογνωσία για τη συντήρησή του, αναδεικνύοντας την ανάγκη προστασίας τοπικών οικοδομικών παραδόσεων.
- **Εστία των Εκπαιδευτικών του Κιέβου, Ουκρανία**
Πρώην έδρα του κοινοβουλίου της νεοσύστατης Ουκρανίας και εθνικό σύμβολο, η σημερινή Εστία των Εκπαιδευτικών υπέστη σοβαρές ζημιές από πυραυλική επίθεση το 2022, φανερώνοντας τις επιπτώσεις του πολέμου στην πολιτιστική κληρονομιά, καθώς και τη δύναμη της αποκατάστασης να συμβάλει στην επούλωση των πληγών.
- **Ιστορικός Αστικός Ιστός της Γάζας, Παλαιστίνη**
Η πρωτοφανής καταστροφή μνημείων έχει διαρρήξει τους ζωτικούς δεσμούς ανάμεσα στο λαό της Γάζας και το δομημένο περιβάλλον.
- **Αγροτικά Πεδία Γουάρου Γουάρου, Περού**
Ένα πατροπαράδοτο σύστημα καλλιέργειας στις πλημμυρικές πεδιάδες της λίμνης Τιτικάκα προσφέρει λύσεις για την ανθεκτικότητα και την επισιτιστική ασφάλεια, καθώς οι τοπικές κοινότητες έχουν να αντιμετωπίσουν ξηρασία και μετανάστευση λόγω της κλιματικής αλλαγής.
- **Γλυπτά από Τερακότα στο Μοναστήρι της Αλκομπάσα, Πορτογαλία**
Καθώς οι περιβαλλοντικές αλλαγές φθείρουν τα αριστουργηματικά αυτά γλυπτά, η εκπαίδευση τοπικών τεχνιτών στη συντήρησή τους μπορεί να συμβάλει στην αναβίωση μιας τοπικής καλλιτεχνικής παράδοσης.
- **Παλαιά Πόλη της Αντιόχειας, Τουρκία**
Η παλαιά πόλη της Αντιόχειας (Αντάκια) χρειάζεται άμεσες ενέργειες αποκατάστασης για να αντιμετωπιστούν οι καταστροφές από τους σεισμούς του 2023 και να υποστηριχθεί η επιστροφή των εκτοπισμένων σεισμοπαθών κατοίκων.
- **Υδατοδεξαμενές της Μεδίνας της Τύνιδας, Τυνησία**
Η διάσωση των παραδοσιακών υποδομών ύδρευσης της Τυνησίας, που σε μεγάλο βαθμό έχουν ξεχαστεί ή καταστραφεί με την εγκατάσταση νέων σωληνώσεων, μπορεί να βοηθήσει τη χώρα να αντιμετωπίσει τις ολοένα σοβαρότερες περιόδους ξηρασίας.
- **Η Σελήνη**
Με την έλευση μιας νέας εποχής διαστημικής εξερεύνησης, απαιτείται διεθνής συνεργασία για την προστασία των υλικών καταλοίπων των πρώτων προσσεληνώσεων και τη διαφύλαξη αυτών των διαχρονικών συμβόλων των επιτευγμάτων της ανθρωπότητας.